

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Szikinger István ügyvéd (**cím**) által képviselt felperes neve (**felperes címe**) felperesnek, a **jogtanácsos neve** (alperes címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. június 5. napján meghozott 36.P.25.784/2014/36. számú ítélete ellen a felperes részéről 37., az alperes részéről 38. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

i t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és arra kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül a felpereshez intézett magánlevél útján adjon elégtételt az alábbi tartalommal:

A alperes neve megsértette felperes neve emberi méltóságát azzal, hogy a 2010. szeptember 10. és 2011. február 2. napja közötti fogvatartás során a felperes számára a jogszabály által garantált rendszeres meleg vizes fürdés lehetőségét nem megfelelő módon biztosította. Megsértette a felperes pihenéshez való jogát azzal, hogy utasítás hiányában a felperest az éjszakai órákban 15 percenként ellenőrizte. Az elkövetett jogsértésért sajnálkozását fejezi ki.

Az alperest terhelő marasztalás összegét 475.000 (Négyszázhetvenötezer) forintra és annak az elsőfokú ítéletben meghatározott késedelmi kamataira leszállítja. Az alperes elsőfokú perköltség fizetési kötelezettségét mellőzi. Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 265.000 (Kétszázhatvanötezer) forint perköltséget.

Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 34.500 (Harmincnégyezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget. A le nem rótt 52.000 (Ötvenkétezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2010. szeptember 10-től 2011. február 2-ig az alperesi intézményben volt, a B objektum alagsor 11. zárkájában. Alperes a felperest IV. biztonsági csoportba sorolta. Felperes 2010. november 6. napján öngyilkossági kísérletet hajtott végre. Alperes 2010. november 9. napján .../2010. számon egyéni kezelési utasítást adott ki. Az egyéni kezelési utasítás - többek között - a felperessel szemben speciális biztonsági előírásokat írt elő. Ennek keretében alperes elrendelte, hogy

felperes zárkán kívül csak kísérettel közlekedhet, mozgáskorlátozó eszközök alkalmazása mellett szabad levegőn való tartózkodása a B objektum külső zárt sétaudvarán lehetséges minden nap azzal, hogy a bilincsrögzítő levehető, de a patentbilincs nem vehető le. Fürdetését a napirendben meghatározott napokban délutáni időszakban kell végrehajtani, a fürdőhelyiségben egyedül nem tartózkodhat, mozgáskorlátozó eszköz csak a tisztálkodás alatt vehető le. Fodrász igénybevételét az egyéni kezelési utasítás szerint munkanapokon, a kijelölt nevelő által meghatározott időpontban, felügyelet mellett a kis körleten kell biztosítani. Orvosi ellátása felügyelő kíséretében és vizuális kapcsolatot biztosító jelenléte mellett, elsősorban a B objektum rendelőiben történik. A kis körletről történő kiadása előtt minden alkalommal teljes vetkőztetéssel végrehajtott ruházat átvizsgálást rendelt el, suicid veszélyeztetettsége miatt a fogvatartott semmilyen körülmények között nem maradhat egyedül, napi tevékenységét 15 percenként rendelte ellenőrizni. A felperesnek az egyéni kezelés elrendelésével kapcsolatosan jogorvoslati lehetősége nem volt.

A felperessel szemben folyamatban lévő büntetőperben a ... Bíróság a ...2007/429. számon engedélyezte a felperes részére az ... típusú laptop zárkában tartását, a számítógép ellenőrzését követően, a beadványok elkészítéséhez. A laptop használatának engedélyezését a felperes kérelmi lap előterjesztésével kérte az alpereshez történt átszállítását követően. Alperes a felperes számára a laptopot nem biztosította.

A Fővárosi Bíróság .../1997/18. számú, a Legfelsőbb Bíróság .../1999/4. számú végzésével jogerőre emelkedett ítéletével **M.Zs.** bűnösségét állapította meg nyereségvágyból elkövetett emberölés büntetében. **M.Zs.** perújítási kérelmet terjesztett elő. Ebben azt kérte, hogy a bíróság felperest és **G.B.-t** hallgassa meg tanúként. **B.L.** egy BV intézeti séta alkalmával ugyanis elismerte, hogy helyette **M.Zs.-t** ítélték el emberölés büntette miatt. Állítását **G.B.** által írt okirattal is alátámasztotta. A perújítási kérelemben a Fővárosi Bíróság perújítási nyomozást rendelt el a megjelölt bizonyítási eszközök felkutatása érdekében.

A nyomozás során 2009. május 5. napján tanúként meghallgatták felperest, aki előadta, hogy **B.L.** a alperes nevében séta közben elismerte, hogy **M.Zs.-t** helyette ítélték el. A perújítási nyomozás során alperes tévesen azt a tájékoztatást adta, hogy 1998. szeptember 3-án felperes a többi fogvatartottal ellentétben a B objektumban tartózkodott, a fogvatartottak külön sétaudvaron sétáltak a szabad levegőn tartózkodásuk alkalmával. Ezzel szemben felperes B objektumba való áthelyezésére 1999. szeptember 3-án került sor. A Fővárosi Ítéltábla a perújítási indítványt .../2009/4. számú végzésével elutasította, a Legfelsőbb Bíróság a végzést .../2009/2. számú végzésével helybenhagyta. A felperessel és **G.B.-vel** szemben büntetőügyben, súlyosabb bűncselekmény tekintetében elkövetett hamis tanúzás büntette miatt nyomozás indult. A ... Ügyészség 2010. november 9. napján .../2010/1-II. számú határozatával a nyomozást megszüntette, mivel a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése és a nyomozás folytatásától sem várható eredmény. A nyomozás adatai alapján ugyanis megállapítást nyert, hogy a felperes 1998. május 5. és 1998. október 26. napja között a alperes neve „A” objektumában került elhelyezésre.

A büntetés-végrehajtás során az alperesnél rögzítették a felperes fejfájásos és ingadozó vérnyomással összefüggő panaszait. Vérnyomásának kórházi beállítására, orrpolip műtétének végrehajtására alperesi fogva tartás időszakában nem került sor, felperes tüneteinek kezelésére alperes

gyógyszeres ellátást biztosított. Műszaki hibára hivatkozással a felperes részére a heti meleg vizes fürdés lehetőségét nem biztosította, felperes 2010. november 16-án előterjesztett kártérítés iránti igényét .../2010. számú határozatában elutasította.

Felperes keresetében az emberi méltóság, az egyenlő bánásmód, jogorvoslathoz és a védelemhez, az egészséghez fűződő jog megsértésének megállapításán túl azt kérte, hogy a bíróság kötelezze alperest 3.860.000 forint kártérítés és ennek 2010. február 2-től a kifizetés napjáig járó törvényes kamata, valamint a perrel felmerült költségei megfizetésére. Kárigényét pontokban sorolta fel.

A szabad levegőn való tartózkodásra bocsátott sétaudvar a kulturált elhelyezés körülményének nem megfelelő volta miatt 500.000 forint, a heti egyszeri meleg vizes fürdési lehetőség elvonása miatt 125.000 forint, a bőrgombás fertőzése miatt további 125.000 forint, az egyik kezének az övbilincshez való rögzítése mellett, kutyás őr jelenlétében történő fürdése miatt 125.000 forint, az ezen jogsértések nyomán a felperes öngyilkossági kísérletének elkövetése következtében két liter elfolyt vér miatt 125.000 forint, összesen tehát 500.000 forint nem vagyoni kár megtérítésére kérte az alperes kötelezését. A büntetőeljárás jogok gyakorlásával kapcsolatban a laptop használatának megtagadása miatt 1.000.000 forint nem vagyoni kár megtérítésére kérte az alperes kötelezését, továbbá elégtétel adását bocsánatkérő levél formájában. További 1.000.000 forint nem vagyoni kár megtérítésére kérte az alperes kötelezését, amiért alperes valótlán tartalmú tájékoztatása miatt nyomozás indult felperessel szemben. Alperes a IV. biztonsági csoportba helyezését nem indokolta meg, a felperest jogorvoslati lehetőségtől elvonta, ennek kompenzálására 250.000 forint nem vagyoni kárt tartott indokoltnak. A vérnyomás beállításával kapcsolatos hiányos alperesi gyakorlattal összefüggésben alperest 250.000 forint nem vagyoni kár megtérítésére kérte kötelezni. Alperes megalázó, lealacsonyító bánásmódot tanúsított, mert nem biztosította a fodrász végzettségű fodrász általi hajvágást, a havonkénti hajvágást nem kulturált körülmények között hajtotta végre, ezért alperest 10.000 forint nem vagyoni kár megtérítésére kérte kötelezni. Ezt meghaladóan a felperes nyugalmát, pihenését zavarta, amikor a körletnaplók adatai alapján 15 percenként ellenőrzését elrendelte, ezzel összefüggésben 100.000 forint nem vagyoni kár megtérítésére kérte az alperes kötelezését. Kérte az alperest arra kötelezni, hogy a felperestől nyilvánosan kérjen bocsánatot az elkövetett jogsértésekért.

Alperes a kereset elutasítását indítványozta.

A Fővárosi Ítéltábla .../2014/8. számú hatályon kívül helyező végzését követően az elsőfokú bíróság ítéletével arra kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3.085.000 forintot és ennek 2011. február 21-től 2013. június 30-ig a késedelemmel érintett naptári félév utolsó napján érvényes, 2013. július 1-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatát, valamint 285.750 forint perköltséget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A le nem rótt 300.000 forint kereseti illetéket, az állam által előlegezett 326.898 forint szakértői díjat, valamint a 240.000 forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

A Ptk. 349. § (1) bekezdés, a 339. § és 355. §, a 75. § és 76. §, az 1979. évi 11. tvr. 35. § (2) bekezdés, a 13/1996. (XII. 23.) IM rendelet, a 6/1996. (VII.12.) IM rendelet felhívását követően arra mutatott rá, hogy önmagában az egyéni kezelési utasítás nem tekinthető jogellenes alperesi magatartásnak. Megállapította, hogy alperes a sétaudvar kapcsán megsértette az 1979. évi 11. tvr. 2. § (1) és (3) bekezdését, illetve a 36. § (1) bekezdését és a 46. § (1) bekezdés a) pontjában írtakat, hiszen a felperesnek más fogvatartottakkal szemben olyan sétaudvart jelölt ki, amely szabad levegőn való tartózkodásra nem volt alkalmas. A sétaudvaron ugyanis nem volt fedett menedék, nem volt pihenőhely, csapadékos időben sáros volt. A jogszabály nem szabályozza a sétaudvar minőségét és méretét, azonban annak minden időjárási körülmény mellett alkalmasnak kell lennie ugyanazon feltételekkel, minden elítélt számára szabad levegőn tartózkodásra. A körletnaplók adatai alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes több esetben nem tudott szabad levegőn tartózkodni, mert bírósági tárgyaláson volt, illetőleg amikor a sétaudvar sáros volt. Hangsúlyozta, hogy az alperes valótlanul hivatkozott arra, hogy a felperes által használt sétaudvar betonozott. Ezzel szemben a bizonyítási eljárás adatai alapján megállapítható, hogy nem betonozott és nem volt mindig alkalmas a szabad levegőn való tartózkodásra. A személyiségi jogi sérelemmel összefüggésben 500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte alperest.

A körletnapló adatai alapján megállapította, hogy alperes nem biztosította a meleg vizes fürdés lehetőségét a felperes részére. Ezzel az 1979. évi 11. tvr. 2. § (3) bekezdésében írtakat, és az egyenlő bánásmód követelményét is megsértette. A felperes bőrgombás fertőzést kapott még mielőtt az alperesi intézetbe szállították volna, azonban alperesi elhelyezést megelőzően biztosították a napi meleg vizes fürdő lehetőségét felperes részére, amelyre az alperesnél nem volt mód, holott az 1979. évi 11. tvr. 36. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elítélt jogosult volt a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezésre. Ezzel kapcsolatban 125.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest. Értékelte, hogy az alperes parancsnoka az egyéni kezelési utasításban a heti egyszeri zuhanyozást bilincsben, az egyik kezének az övbilincshez történő rögzítése mellett kutyás ór jelenlétében biztosította a börtön belső épületében, az alagsorban több szintelzáró ráccsal elválasztott fürdőhelyiségben, ami az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az emberi méltóságot sérti, ezért a bíróság kötelezte az alperest további 125.000 forint megfizetésére. Ekként a fürdéssel kapcsolatos jogok korlátozása tekintetében összességében 375.000 forint megfizetését tartotta indokoltnak. Elutasította a felperes követelését további 125.000 forint kártérítés tekintetében, hiszen az nem volt minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alperes ezen jogsértése váltotta ki a felperes öngyilkosságát. A bíróság döntése alapján a felperes speciális körülmények között laptopot tarthatott a zárkájában, annak érdekében, hogy a védekezéshez való alkotmányos jogot a bíróság biztosítsa. Megállapította, hogy a ... Bíróság a laptop használatával kapcsolatos átíratát a ... BV Intézetnek címezte, a felperes anyagában a bíróság átíratára szerepelt. Alperes a laptop kiadását azzal tagadta meg, hogy az zárkában tartható tárgyak között nem található, diszkrétan bocsátott a felperes rendelkezésére. Megállapította, hogy alperes ezzel megsértette a felperes védekezéshez fűződő jogát, amely a felperest attól függetlenül megillette, hogy védője

is eljárta a védelmében, a panaszt a ... is megalapozottnak tartotta. A védelemhez való jog az Alkotmány 57. § (3) bekezdésében biztosított jog, amelyet alperes nem biztosított a felperes részére, ezért a bíróság kötelezte alperest a keresettel egyezően 1.000.000 forint nem vagyoni kár megtérítésére.

Az elsőfokú bíróság elfogadta a felperes érvelését alperes által írt és téves adatokat tartalmazó 2009. március 25. napján kiadott .../2009. számú tájékoztatással összefüggésben is. Ez a tájékoztatás nem felelt meg a büntetés-végrehajtási adatoknak. A téves tartalmú adatközléssel okozati összefüggésben felperessel szemben büntetőeljárás indult, majd a nyomozást a ... Ügyészség megszüntette. Az elsőfokú bíróság állapítja meg, hogy ezen téves adatközlés nyilvánvalóan sérti a felperes személyiségi jogát. A bíróság ezért 1.000.000 forint kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest.

Megállapította, hogy a felperes biztonsági csoportba való sorolásával kapcsolatban a felperes indokolást nem kapott, jogorvoslati jogát nem biztosították. Ezzel alperes megsértette felperes jogorvoslatihoz fűződő jogát.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint felperesnek a fogva tartása alatt bejelentett számtalan és igen szerteágazó egészségügyi panaszával kapcsolatban az alperes a panaszokat rögzítette, kivizsgálta, azt ellátta. Minden kétséget kizáróan nem lehetett megállapítani, hogy a felperest szándékosan félregyógyszerezték, illetőleg célzottan megvonták tőle a szükséges gyógyszereket és ezzel csökkent a védekezés lehetősége. A vérnyomásméréssel összefüggésben rámutatott, hogy napi egy vérnyomásmérés nem ad megfelelő adatot a diagnózis feltárására, az általában kórházi bennfekvéses kivizsgálást igényel. Ebben a körben tehát nem találta az alperes felelősségét megállapíthatónak, azt sem, hogy az alperes jogellenes magatartást követett el, és azt sem, hogy az szándékos, célzatos diszkriminatív jellegű lett volna.

A hajvágással kapcsolatban előterjesztett kereset tekintetében a bíróság 10.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest, mert az egyenlő bánásmód követelményét megszegte, egyben elmulasztotta a 6/1996.

(VII.12.) IM rendelet 151. § (4) bekezdésében foglalt kötelezettségét. Rögzítette, hogy az egészséghez fűződő jog része a pihenéshez való jog, amelyet az alperes a 15 percenkénti ellenőrzéssel nem biztosított a felperes részére, mert azt a parancs megszüntetése után is alkalmazta a nap 24 órájában. Ezzel kapcsolatban 100.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezte az alperest.

Ekként az alperest 3.085.000 forint megfizetésére és 2011. február 2. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamat megfizetésére kötelezte. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperes megállapítás iránt előterjesztett keresetével összefüggésben az volt az álláspontja, hogy megállapítási kereset előterjesztésére a Pp. 123. § alapján nincs lehetőség. Elutasította továbbá az elégtétel adására irányuló igényt is, mert a fogva tartás óta öt év eltelt, a fogva tartás körülményei az alperesi intézeten belül sem válhattak széles körben ismertté.

Az ítélettel szemben a felperes és az alperes is fellebbezett.

Felperes fellebbezésében azt kérte, hogy a Fővárosi Ítéletábrla az elsőfokú ítéletet akként változtassa meg, hogy alperest elégtétel adására minden egyes jogsértés megjelölésével kötelezze. Kérte, hogy a Fővárosi

Ítéltábla az egészségügyi ellátással kapcsolatos kereseti kérelemnek is adjon helyt és 500.000 forint kártérítés megfizetésére kötelezze az alperest. A jogorvoslathoz való jog sérelme miatt pedig 250.000 forintba emelje fel a megítélt kártérítés összegét. Emellett az alperest a felperes perköltségeinek megfizetésére kötelezze.

Fellebbezése indokolása szerint az elégtétel adására irányuló kérelem elutasításához az összes körülményre való hivatkozás nem elfogadható, hiszen az ítélet ekként jogorvoslattal nem támadható. A fogva tartás körülményei akkor nem válnak ismertté, ha azok teljesen egyediek. Sajnos azonban a viszonyokról a helyi és a szélesebb közvélemény is tájékozódott, ezért az elégtétel adására való kötelezés mellőzése azt a látszatot keltheti, mintha egyébként minden rendben volna. Az Emberi Jogok Európai Bírósága több ügyben kimondta, hogy a kérelmezőt ért jogsértések a hazai börtönviszonyok miatt következtek be. A fogva tartás zsúfolt és egészségtelen körülménye miatt megállapítható volt az embertelen, megalázó bánásmód. A túlzásúfoltság és az elégtelen higiénia általánosan ismert a börtönökben. Dr. **F.Z.** igazságügyi orvosszakértő konkrétan azon időszakban készítette a szakvéleményét, arról az időszokról tette a vallomását, melyet az adott kártérítési kereset tárgyalásán fenntartott. Vallomása alapján tény, hogy a alperes nevében nem kapta meg felperes a szükséges orvosi kezelést, sem a vérnyomással, sem a nyakcsigolya kopással kapcsolatban, különösen nem a homloküreg polippal kapcsolatban. Az adott hiányosságok konkrétan kihatottak a büntetőeljárásra, többször el kellett rosszullet miatt halasztani a tárgyalást, mentőt kellett hívni. A jogorvoslathoz való jog sérelme álláspontja szerint rendkívül súlyos, hiszen a jogállamiság egyik legfontosabb követelménye.

Alperes fellebbezésében azt kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, mert a felperes keresete megalapozatlan, a felperest nem érte kár az alperesi jogellenes magatartással összefüggésben ezért a feltárt tényállás alapján tévesen hozott a keresetnek nagyobb részben helyt adó, nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelező ítéletet.

Álláspontja szerint a felperes az elsőfokú eljárásban nem bizonyította a kárt, annak mértékét és az okozati összefüggést sem. A tanúvallomások nem igazolják, hogy a felperesnek kára merült volna fel a fogva tartási körülményeivel kapcsolatban. Az elsőfokú bíróság annak ellenére állapította meg a jogalapot, hogy a kár bekövetkezésének bizonyítására nem került sor, a tényállás egyoldalú, ugyanakkor bizonyítékokkal alá nem támasztott előadásokon alapult. Vitatta és rendkívül eltúlozottnak tartotta a kártérítési összeg mértékét.

A személyhez fűződő jog megsértése önmagában csak a jogellenes magatartás megállapítására ad okot, a sérelmet szenvedő fél nem vagyoni kártérítésre csak akkor jogosult, ha bizonyítja olyan hátrány bekövetkezését, amely indokolja nem vagyoni kárpótlás megállapítását, vagyis a személyiségi jogsértés nem váltja ki feltétlenül a szankció alkalmazását, ahhoz többlet tényállás szükséges. Felhívta a Kúria számos eseti döntését, a Ptk. 339. §-át, a 34/1992. (VI. 1.) AB határozatot. A nem vagyoni kártérítés kapcsán hivatkozott arra, hogy a jogintézmény egyik funkciója a kompenzáció.

A sétaudvar tekintetében alperes hivatkozott arra, hogy jogszabályi kötelezettségként napi egy óra szabad levegőn tartózkodás lehetőségét kell biztosítani a fogvatartottak részére. Sem a burkolat, sem a méret

tekintetében nincs olyan jogszabályi előírás, melyet az ítélet előír. A fedett menedék és a pihenőhely sem jogszabályi előírás. Az időjárási körülmények pedig nem róhatóak az alperes terhére, ahogy az sem, ha a felperes nem veszi igénybe a szabad levegőn tartózkodás lehetőségét. A sétaudvar vonatkozásában ezért téves a bíróságnak az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének megállapítása.

Az elsőfokú eljárás során becsatolt szolgálati okmányok tartalma alapján a meleg víz esetenkénti hiánya kizárólag műszaki problémára vezethető vissza, azonban mindez nem ad alapot a nem vagyoni kártérítésre. Alperes ugyanis minden esetben intézkedett a műszaki probléma megoldására, valamint biztosította felperes számára a folyóvíz vételének lehetőségét a zárkában. A téves ezért az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy alperes a tisztálkodást nem tette lehetővé a felperes részére a bíróságon történő megjelenés előtt. Ugyanis a fogvatartottak részére a melegvíz-vételi lehetőség biztosított lavór segítségével, a zárkákat a jogszabály értelmében csak hideg folyóvízzel kell ellátni. A felperes meleg víz esetenkénti hiányával okozati összefüggésben károsodását nem bizonyította. Álláspontja szerint annak eldöntése, hogy a felperes gombás fertőzése milyen kezelést igényel az egészségügyi szolgálaté, a peres eljárásban orvosszakértőé és nem a felperesé. Az elsőfokú ítélet rögzíti, hogy felperesnek szerteágazó egészségügyi problémái voltak, így amennyiben gombás fertőzése különleges higiéniai szükségleteket igényelt volna, azt alperes a felperes részére biztosította volna.

A **G.B.-vel** szemben indított büntetőeljárásban alperes által nyújtott adatszolgáltatással összefüggésben nem megalapozott a személyhez fűződő jog sérelme és a nem vagyoni kár megállapítása sem. A Fővárosi Ítéltábla .../2009/4. számú végzésében megállapította, hogy alperesi intézet adatszolgáltatásai csak a nem releváns részadatok tekintetében tértek el egymástól. Így a perújítási kérelem elbírálására érdemi döntés meghozatalára szerepük nem volt. Az ezzel összefüggésben felperessel szemben indult büntetőeljárás megszüntetésre került. A ... Ügyészségen a fenti adatszolgáltatással kapcsolatban indított büntetőeljárás ugyancsak nem állapított meg felelősséget, sem az intézettel, sem valamely személyi állományú taggal szemben sem.

Felperes részére a ... Bíróság által küldött öt darab CD lemezzel kapcsolatban előadta, hogy azok közül két lemezen hanganyagok szerepeltek, míg két darab CD lemez üres volt. Így a discman technikai eszközként alkalmas azok meghallgatására. Alperes nem sértette, vagy korlátozta a felperes ellen folyamatban lévő büntető ügyben a védelemhez való jogát. A büntető bírósági végzés nem fogalmazhat meg az eljárásban részt nem vevő alperessel szemben jogszabályba ütköző kötelezettséget. Ha ilyet tartalmaz, végrehajtásának jogellenességre való hivatkozással történt elmaradásért alperes nem tehető felelőssé. Az alperesi döntés jogszabályba nem ütközik, e vonatkozásban nem bizonyított sem a kár bekövetkezése, sem az okozatosság.

Alperes felperest a végrehajtási fokozatnak megfelelő, kis létszámú fokozott odafigyelést lehetővé tévő körletrészen helyezte el. Biztonsági csoportba történő besorolását az intézet Befogadási és Fogva tartási Bizottsága állapította meg. Felperes nem bizonyította, hogy IV. biztonsági csoportba sorolásával összefüggésben őt milyen kárt érte. Téves a bíróság ítéletének azon megállapítása, hogy nem biztosította alperes a felperes részére az egyéni kezelési utasítás tartalma alapján a hajvágást és ezzel megsértette az egyenlő bánásmód követelményét. Alperes felperes részére 2010. november 9. napján készítette el az egyéni

kezelési utasítást, melynek 5.j. pontja rögzíti, hogy milyen módon és mikor biztosítja a fodrász igénybevétele, amennyiben felperes ezt jelzi. A fodrász havi igénybevétele a fogvatartottak részére nem kötelezettség, hanem lehetőség.

Alperes álláspontja szerint a felperes nem bizonyította, hogy a 15 perces ellenőrzések zavarták volna a pihenését. Az egyéni kezelési utasításban azért került rögzítésre, hogy a felperes napi tevékenységét 15 perces ellenőrzésekkel kísérjék figyelemmel, mert önkárosító magatartást tanúsított, valamint a rendelkezésre álló többletinformációk is ezt tették szükségessé, ez felperes testi épségének megóvását szolgálta. Hivatkozott arra, hogy a Legfőbb Ügyészségi állásfoglalás a ... Intézetben történő elhelyezésére vonatkozik.

Álláspontját összegezve előadta, hogy az alperesnek felróható, hogy jogellenes mulasztás, vagy magatartás hiányában kártérítési felelősség nem állapítható meg, nem vagyoni kártérítés megítéléséhez szükséges körülmények fennállását nem bizonyította. Amennyiben az ítélet tábla a kártérítési követelés jogalapjának fennállását a fentiek ellenére megállapíthatónak tartja, úgy kérte a kártérítés összegének 1 forinttal történő csökkentését.

Felperes és alperes fellebbezése részben alapos.

A Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül [Pp. 253. § (3) bekezdés]. Felperes fellebbezése nem érintette a jogsértés megállapítására irányuló kereset elutasítását és a felperes két liter elfolyt vére miatt követelt 125.000 forint kártérítés megfizetése iránti követelése tekintetében meghozott elsőfokú érdemi döntést, ezért az elsőfokú ítélet ezen rendelkezése a Pp. 228. § (3) bekezdés alapján első fokon jogerőre emelkedett.

Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálása szempontjából releváns bizonyítást lefolytatta, a felperest személyesen meghallgatta, tanúbizonyítást fogantatosított, a szükséges okiratokat beszerezte, igazságügyi orvosszakértőt rendelt ki. A rendelkezésre álló bizonyítékokat értékelve a tényállást helyesen állapította meg, jogi következtetéseivel azonban a Fővárosi Ítélet tábla csak részben értett egyet.

Az 1959. évi IV. törvény [továbbiakban Ptk.] 75. § (1) bekezdés értelmében a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak. A Ptk. 76. § szerint a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, a lelkiismereti szabadság sérelme, és a személyes szabadság jogellenes korlátozása, a testi épség, az egészség, valamint a becsület és az emberi méltóság megsértése.

Személyiségi jogi sérelemről abban az esetben van szó, ha a sérelem a személyiséget, a személyiségi jog által védett életminőséget sérti vagy veszélyeztet. A tisztán vagyoni felelősségtől eltérően a személyhez fűződő jogok megsértése esetén a jogellenesség alapja az, hogy a törvény a Ptk. 75. § által a személyhez fűződő jogokat a vagyoni jogokkal egy sorban védelem alá helyezi és mindenkit arra kötelez, hogy a személyhez fűződő jogokat tiszteletben tartsa. A személyhez fűződő jogok sérelme esetén a jogellenességet – többek között – az zárhatja ki, ha a

jogszabály feljogosítja a jogalanyt a sérelmes cselekmény tanúsítására. A büntetőeljárás során alkalmazott előzetes letartóztatás hatálya alatt a büntetés-végrehajtási intézet a fogvatartott cselekvési szabadságát és egyéb személyiségi jogait törvényi felhatalmazás alapján korlátozza. Amennyiben azonban a személyiséget sértő intézkedésre nincs jogszabályi felhatalmazás, vagy a kötelező jogszabályi rendelkezéseket alperes elmulasztja, a személyhez fűződő jog megsértése megvalósulhat. Ez egyben lehetőséget teremthet arra is, hogy a sérelmet szenvedő fél a Ptk. 84. § (1) bekezdésében meghatározott jogkövetkezmények alkalmazását követelje, adott esetben a 84. § (1) bekezdés e) pontja utaló szabálya alapján a Ptk. 349. § és 339. § szerint kártérítést követeljen. A büntetés-végrehajtási intézet működésével kapcsolatos jogszabályok sérelme azonban nem alapoz meg automatikusan személyhez fűződő jog megsértése miatti felelősséget.

Az Alkotmánybíróság 32/2014. (XI.3.) AB határozatában az Emberi Jogok Európai Egyezményének 3. cikke (kínzás, embertelen, megalázó bánásmód, illetve büntetés tilalma) és az EJEB esetjogának vizsgálatát követően kifejti, hogy az embertelen, megalázó bánásmód megítélése mindig egyedi, függ az eset valamennyi körülményétől, a bánásmód időtartamától, fizikai és mentális hatásától, egyes esetekben a sérelmet elszenvedő nemétől, egészségi állapotától is. A személyiségi jog megsértésének megállapításához ezért alperesi jogsértés igazolásán túl annak bizonyítása is szükséges, hogy a felperes számára az elhelyezés körülményei alperes jogellenes mulasztása miatt kifejezetten elviselhetetlen, megalázó, embertelen volt. Éppen ezért az ítélet tábla több eseti döntésében kifejtett álláspontja szerint a fogva tartás körülményeire vonatkozó jogszabályi rendelkezés egyes részletszabályainak megsértése önmagában nem valósít meg személyiségi jogsérelmet, ehhez olyan többtettényállási elem szükséges, amelyből egyértelműen megállapítható, hogy objektíve és az elítélt számára is emberi méltóságot sértő az elhelyezés.

A fentiek szem előtt tartása mellett a felperes által felsorolt jogsértésekkel összefüggésben az ítélet tábla az alábbiakra mutat rá.

1. Szabad levegőn tartózkodás

A büntetések és intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. tvr. [Bvtvr.] 116. § (1) bekezdés szerint az előzetes letartóztatást a büntetés-végrehajtási intézetben a tárgyalás előkészítése során hozott határozatig az ügyész, ezt követően a bíróság rendelkezése alapján és annak megfelelően kell végrehajtani. A tvr. 36. § (1) bekezdés k) pontja, majd a 2013. július 1. napjától a tvr. 118. § (1) bekezdés l) pontja alapján az elítélt jogosult naponként legalább egy óra szabad levegőn tartózkodásra, mely az egészség megőrzése érdekében fontos rendelkezés, egyben az Európai BörtönSzabályzat 27. cikk 1. bekezdésével összhangban áll. Ezen jog megvonása a felperes testi épség, egészséghez fűződő jogának megsértésével járhat.

Nem vitás, hogy alperes a felperes számára a napi szabad levegőn tartózkodás lehetőségét biztosította, 2010. november 9. napjától annak rendjét akként határozta meg, hogy a „B” objektum külső, zárt sétaudvarán kell biztosítani. Felperes a szabad levegőn tartózkodás lehetőségét adott esetben a tárgyaláson való jelenlét, illetve a zord időjárási körülmények miatt nem vette igénybe. Az 55. sorszám alatt csatolt fényképek tanúsága

szerint a felperes rendelkezésére bocsátott zárt sétálóudvar valóban sívár, pihenőhellyel, sportolásra alkalmas eszközökkel ellátva nincs. Mivel azonban a szabad levegő helyszínéről szolgáló úgynevezett sétálóudvar burkolatára, fedett pihenőhellyel, egyéb eszközökkel való ellátására a jogszabály kötelező rendelkezést nem ír elő, önmagában a sétálóudvar ezen jellemzői jogszabályszegés hiányában alperes kártérítési felelősségét, felperes egészséghez fűződő személyiségi jogának sérelmét nem alapozzák meg.

Nem alapos a felperes azon hivatkozása sem, hogy alperes az egyéni kezelési utasítás 5. b) pontjával a felperes egyenlő bánásmódhoz fűződő jogát sértette. A 2003. évi CXXV. törvény 19. § (1) bekezdése szerint az egyenlő bánásmód megsértése miatt indított eljárásban a jogsérelmet szenvedett félnek kell valószínűsítienie, hogy őt hátrány érte és a jogsértéskor rendelkezett az Ebtv. 8. § a)-t) pontjában felsorolt valamely védett tulajdonsággal. E kötelezettség nem teljesíthető kizárólag közelebbről meg nem határozott helyzetre hivatkozással, mert a 2003. évi CXXV. törvény a személyiség lényegi vonásához tartozó, a személytől független adottságon alapuló különbségtétellel szemben biztosít védelmet [BH2010. 194.]. Felperes a fogva tartáskor hatályos Alkotmány 70/A. § (1) bekezdés és az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 8. § által kibontott védett tulajdonságot nem jelölt meg. Önmagában annak ténye, hogy a felperessel szemben egyéni kezelési utasítást alkalmaztak - a törvény által védett tulajdonság hiányában - az egyenlő bánásmód megsértését nem jelenti. Ekként arra sem vonható le alappal következtetés, hogy alperesi intézkedések, illetőleg az állított mulasztások a felperes védett tulajdonságával állnak összefüggésben.

2. Heti meleg vizes fürdés

Az 1979. évi 11. tvr. 36. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elítélt jogosult a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezésre, az egészségi állapotának és a szabadságvesztés végrehajtása alatti tevékenységének megfelelő élelmezésre, egészségügyi ellátásra. A 6/1996. (VII.12.) IM rendelet 233. § szerint az előzetes letartóztatás végrehajtására a rendelet szabadságvesztésre vonatkozó szabályait kell ezen fejezetben foglalt eltérésekkel megfelelően alkalmazni. A rendelet 151. § (1) bekezdése értelmében az elítéltek részére hetente legalább egy alkalommal - a szennyező munkaterületen dolgozóknak naponként, munka után - meleg vizes fürdést (zuhanyzást) kell biztosítani. Az intézet lehetőségeihez képest a naponkénti fürdést valamennyi dolgozó elítéltre, illetve az elítélt nőkre is ki kell terjeszteni.

A per során nem volt vitatott, hogy alperes a felperes számára heti egy alkalommal meleg vizes fürdés, zuhanyzás lehetőségét több esetben nem biztosította. Nem vonható kétségbe, hogy ennek elmaradása a felperes személyi higiéniáját érintette, különösen akként, hogy gombás fertőző megbetegedései okán 2010. szeptember 7. napján részére a napi meleg vizes fürdés lehetőségét indokoltnak tartotta és biztosította a büntetés-végrehajtási intézet. Alperes védekezése szerint a magatartása nem felróható, mert a mulasztást minden esetben műszaki hiba okozta. Állítását azonban nem igazolta, ekként a Ptk. 340. § (1) bekezdés szerinti kimentéshez nem vezethet. Emellett alperes azon rendelkezése, hogy felperes a fürdőhelyiségben sem tartózkodhat egyedül, mozgáskorlátozó eszköz csak a tisztálkodás alatt vehető le, kétségmentesen és szükségtelenül az emberi méltóság sérelmével járt,

mellyel összefüggésben a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által meghatározott mértékű 375.000 forint nem vagyoni kártérítés leszállítására okot nem látott.

3. Védelemhez fűződő jog

Az Alkotmány 57. § (3) bekezdése értelmében a büntetőeljárás alá vont személyeket az eljárás minden szakaszában megilleti a védelem joga. Az 1979. évi 11. tvr. 118. § (1) bekezdés a) pontja értelmében az előzetes letartóztatott a büntetőeljárási jogait gyakorolhatja. A tvr. 116. § (1) bekezdés szerint az előzetes letartóztatást a büntetés-végrehajtási intézetben a tárgyalás előkészítése során hozott határozatig az ügyész, ezt követően a bíróság rendelkezése alapján és annak megfelelően kell végrehajtani. A 6/1996. (VII.12.) IM rendelet 237. § (1) bekezdés értelmében a büntetőeljárás szakaszaitól függően az ügyész, illetve a bíróság (a rendelkezési jogkör gyakorlója) dönt az a)-f) pontokban meghatározott kérdésekben. A 244. § (1) bekezdés szerint az intézetnek biztosítania kell az előzetes letartóztatott büntetőeljárási jogainak gyakorlását.

Az előzetes letartóztatás során a büntetőügyben eljáró bíróság, mint a rendelkezési jogkör gyakorlója a büntetőeljárási jogainak gyakorlására felperes részére speciális laptop használatot engedélyezett, amelyet azonban alperes nem tett lehetővé. Alperes jogellenes magatartása azonban a felperes keresetét azért nem alapozza meg, mert a védelem joga eljárásban érvényesülő alkotmányos alapjog, személyiségi jognak nem tekinthető. A polgári jogi védelem előfeltétele ugyanis az, hogy a védendő érték kifejezetten a szubjektumhoz, az egyéniséghez kapcsolódjon. A védelemhez fűződő jognál a védendő érték nem közvetlenül az ember személyiségéből fakad, hanem az állami közreműködés mellett zajló eljárások megfelelő funkciójú megvalósítását, ezek érvényesülését szolgálja. A személyiségi jogok védelmének lényege a személy autonómiájának, a személyiség szabad kibontakoztatásának biztosítása, melynek elsődleges követelménye, hogy a védendő érték a személyiség megnyilvánulásaként legyen meghatározható. A büntetőeljárás során a védekezéshez való jog nem fogadható el személyiségi jogként, mert a védendő érték nem a személyiség szabad kibontakoztatásában rejlik, hanem egyéb, az állami szervezetek és az egyén viszonyában meghatározható értékek megóvását, érvényesülését szolgálja. A felperes sérelmei ekként a büntetőeljárás során rendelkezésre álló jogorvoslati eszközök révén nyerhetnek orvoslást, személyiségi jogi alapon azonban a Ptk. 84. § (1) bekezdés a)-e) pontjában foglalt jogkövetkezményeket a felperes nem érvényesítheti.

4. Valótlan tartalmú tájékoztatás a felperes fogva tartási helyszínéről

A perújítási nyomozás során alperes tévesen azt a tájékoztatást adta, hogy 1998. szeptember 3-án felperes a többi fogvatartottal ellentétben a B objektumban tartózkodott, a fogvatartottak külön sétaudvaron sétáltak a szabad levegőn tartózkodásuk alkalmával. Ezzel szemben felperes B objektumba való áthelyezésére 1999. szeptember 3-án került sor. A felperessel és **G.B.-vel** szemben büntetőügyben, súlyosabb bűncselekmény tekintetében elkövetett hamis tanúzás büntette miatt nyomozás indult. A ... Ügyészség 2010. november 9. napján .../2010/1-II. számú határozatával a nyomozást megszüntette.

Alperes valótlan adatot közölt, felperes azonban azt maga sem jelölte meg, hogy ezzel felperes személyiségének mely lényegi vonását sértette. A

téves adatközlés becsmérő, felperesre vonatkozó sértő tartalom hiányában a Ptk. 76. § avagy a Ptk. 78. § (2) bekezdésének sérelmét sem eredményezi. A perújítási kérelmet a bíróság elutasította, ez azonban a felperes közvetlen érdeksérelmével nem járt. Felperes ellen büntetőeljárás indult, a hatósági eljárás megindulása azonban abban az esetben sem jár szükségszerűen a felperes személyiségi jogainak sérelmével, ha utóbb az annak alapjául szolgáló cselekmény elkövetése nem bizonyosodik be.

5. Jogorvoslathoz fűződő jog

A szabadságvesztés és az előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályairól szóló 6/1996. (VII. 12.) IM rendelet 42. § (3) bekezdés d) pontja alapján IV. biztonsági csoportba az az elítélt sorolható, akinél alapos okkal arra lehet következtetni, hogy az intézet rendjét súlyosan sértő cselekményt, szökést, saját vagy mások életét, testi épségét sértő vagy veszélyeztető magatartást fog tanúsítani, illetve ilyen cselekményt már elkövetett, és a biztonságos fogva tartás csak őrzéssel, kivételes felügyelettel biztosítható. A 43. § (1) bekezdés szerint az elítélt biztonsági csoportba sorolását legalább évenként, a III. biztonsági csoportba sorolást legalább hat hónaponként, a IV. biztonsági csoportba sorolást három hónaponként a befogadási bizottság felülvizsgálja. A 44. § (2) bekezdés szerint a biztonsági csoportba való besorolás indokáról az elítélt csak akkor tájékoztatható, ha a tájékoztatás a fogva tartás biztonságát nem veszélyezteti.

Nem vitás, hogy a felperes a biztonsági csoportba sorolással és a .../2010. számú utasítással kapcsolatosan a bv. intézetnél jogorvoslati lehetőséggel nem élhetett, mert arra a jogszabály nem teremt lehetőséget. A felperesnek a büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletét ellátó [1972. évi V. törvény 1. § (2) bekezdése és 11. § d) pontja alapján eljáró] ügyészhez címzett panasz előterjesztésére volt lehetősége. A jogorvoslathoz fűződő jog az Alkotmány 57. § (5) bekezdés által garantált alkotmányos alapjog, amely jogosítvány azonban személyiségi jogként nem értelmezhető, a jogorvoslattól való elvonás ekként önmagában Ptk. 84. § (1) bekezdésben foglalt jogkövetkezményekkel nem orvosolható.

6. Egészségügyi ellátásban megvalósuló jogellenes mulasztások

Az 1979. évi 11. tvr. 36. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elítélt jogosult a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezésre, az egészségi állapotának és a szabadságvesztés végrehajtása alatti tevékenységének megfelelő élelmezésre, egészségügyi ellátásra. A tvr. 127. §-nak (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján az 5/1998. (III.6.) IM rendelet 7. § (1) bekezdés a fogvatartottak egészségügyi ellátásáról akként rendelkezik, hogy az egészségügyi panasszal rendelkező fogvatartottat a legközelebbi orvosi rendelésre elő kell állítani. A 12. § (1) bekezdés szerint a bv. intézetben fogvatartott sürgősségi orvosi ellátását a bv. orvos, munkaidőn túl, valamint munkaszüneti napon a készenléti szolgálatot teljesítő orvos, ennek hiányában a bv. intézet székhelye szerint területileg illetékes háziorvosi ügyeleti szolgálat (sürgősségi orvosi szolgálat) biztosítja.

A perben rendelkezésre álló dokumentáció szerint a felperest 2009. március 12. napján vizsgálta fül-orr-gégész, aki az orrmelléküreg rendszerben gyulladáshoz eltérést talált, emellett az MR képeken a bal homloküregben és a bal elülső rostasejtek középső orrjárat területén 1,5 cm polypoid képletet figyelt meg, mely azonban a homloküreg, arcüreg szellőzését érdemben nem akadályozta, a diagnózis alapján akut teendő nem

volt. 2009. május 28. napján a ... Kórházban a CT felvételek alapján polypoid degeneráció elhelyezkedését igazolták, mely a bal orrfelet jelentősen szűkíti. Endoscopos műtétet javasolt, amelyhez azonban felperes nem járult hozzá. Az orvosi dokumentáció akut teendőt nem rögzített. 2010. október 14-én migrénes fejfájás miatt az IMEI kontroll vizsgálaton készült lelete azonban a migrénes fejfájás és az orrmelléküreg elváltozása közötti összefüggést nem igazolta. Az endoszkópos rostuműtétet 2011. május 27. napján az ... Intézet végezte el.

A fenti tényekből az a következtetés vonható le, hogy 2009. március 12. napján diagnosztizált polyp elváltozás sürgősségi ellátást nem igényelt, a beavatkozáshoz felperes 2009. május 28. napján maga sem járult hozzá, arra végül 2011. májusban került sor. Sürgősségi beavatkozás hiányában nem jogszabálysértő az, hogy alperes 2010. szeptember 10. és 2011. február 2. napja között felperes orrpolip műtétjének elvégzéséről nem gondoskodott.

A felperes vérnyomását a büntetés-végrehajtási intézetekben diagnosztizálták, 2009. május 28. napján rögzített dokumentáció szerint a felperes hypertonia panaszait szinte valamennyi gyógyszercsoporttal igyekeztek orvosolni, azokat azonban azzal utasította vissza, hogy a tünetek nem javulnak, a mellékhatásokat nem tudja elviselni. 2010. augusztus 17. napján a vérnyomásmérés beállítását javasolták, amelyet azonban felperes nem kért. 2010. október 30. napján a ... Kórház ambulanciáján látták el, mert a bv-ben elesett, azonban semmilyen ellátásba nem egyezett bele. 2011. február 17. napján a ... Kórháza ingadozó vérnyomás miatt kórházi megfigyelést javasolt a gyógyszer beállítása érdekében, ebbe azonban a felperes az orvosi dokumentáció alapján tárgyalásai miatt nem egyezett bele.

Kétségtelen, hogy a vérnyomásmérés beállításával kapcsolatosan dr. **F.Z.** részletesen nyilatkozott. Ennek ismerete mellett a peres iratokhoz 50. sorszám alatt csatolt igazságügyi orvosszakértő megállapításai szerint a felperes ingadozó vérnyomásával összefüggésben folyamatos orvosi ellátásban részesült. Belgyógyászati vizsgálatok is történtek a felperes vérnyomásának beállítására, melynek során a vérnyomáscsökkentő szerek minden gyógyszercsoportját és kombinációját alkalmazták. Felperes azonban gyógyszereit számos alkalommal - a mellékhatásokra hivatkozással - önkényesen elhagyta, a vérnyomás beállítására irányuló kórházi kezelést elutasította. A vérnyomás beállítása ekként a felperes orvosi tevékenységhez való hozzájárulásának, az együttműködés hiánya miatt nem volt lehetséges.

Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes keresetét helytálló döntéssel utasította el, az érdemben helytálló döntés megváltoztatására a fellebbezésben felhozott érvelés sem szolgáltatott kellő alapot.

7. Nem megfelelő végzettségű fodrász

Alperes a felperes számára a fodrász igénybevételét a számú egyéni kezelési utasítás 5.j) pontja tanúsága szerint biztosította. A fodrász végzettsége, a hajvágás kiskörleten történő biztosítása személyiségi jogi sérelmet nem eredményez.

8. 15 percenkénti ellenőrzés

1979. évi 11. tvr. 118. § (1) bekezdés k) pontj alapján az előzetes letartóztatott jogosult a pihenésre. A 6/1996.(VII. 12.) IM rendelet 45. § (1) bekezdés tartalmazza azokat a biztonsági intézkedéseket, amelyek a

fogva tartás rendjét és biztonságát sértő vagy veszélyeztető cselekmények megelőzésére, megszüntetésére az elítélttel szemben alkalmazhatóak. Az egyéni kezelési utasítás 9. pontja szerint a felperes napi tevékenységét 15 percenként kell ellenőrizni. A megismételt eljárásban nem volt vitás, hogy alperes a felperes 15 percenként történő ellenőrzését azt követően is folytatta, hogy az erre irányuló utasítás már nem volt hatályban. Ebből az elsőfokú bíróság helytállóan vonta le azt a következtetést, hogy a felperes éjszakai pihenésének jogszabályi alap nélkül történő zavarásával, a felperesnek sérült az Alkotmány 70/B. § (4) bekezdés által garantált pihenéshez való joga. Nem igényel külön bizonyítást, hogy az éjszakai pihenés 15 percenkénti megzavarása kellemetlenséggel, kompenzálásra szoruló nem vagyoni sérelemmel jár. Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor ezzel összefüggésben az alperest kötelezte 100.000 forint nem vagyoni kár megtérítésére.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján eljárva részben megváltoztatta, alperest a Ptk. 84. § (1) bekezdés c) pontja alapján az elkövetett jogsértéssel érintett körben elégtételadásra kötelezte. Ezt meghaladóan az alperest terhelő marasztalás összegét 475.000 forintra és annak az elsőfokú ítéletben meghatározott késedelmi kamataira leszállította.

A per tárgyának értéke 5.000.000 forint. Felperes az elégtételadás iránti követelésre tekintettel 600.000 forint értékben pernyertes, 4.400.000 forint összegben pervesztes. Pernyertesség-pervesztesség aránya 12%-88% alperesre kedvezőbben. Alperes képviselőjét a Pp. 67. § (1) bekezdés i) pontja és a jogtanácsosi tevékenységről szóló 1983. évi 3. tvr. alapján jogtanácsos látta el. A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet ugyan közvetlenül nem alkalmazható, mert a jogtanácsos nem megbízási szerződés, hanem munkaviszony vagy tagsági viszony alapján látja el a képviselőt. Erre tekintettel a jogtanácsosi munkadíjat a per összes körülményét figyelembe véve lehet megállapítani. A perköltség összegének meghatározását befolyásoló legfontosabb tényezők a per tárgyának értéke, a jogvita bonyolultsága, a képviselői munka szakmai nehézsége, az előkészítő munka, a beadványok, a tárgyalások száma, mennyisége, terjedelme, időigénye, a képviselő munkájának a célszerű pervitelben és az ügy lényegére törő és észszerű időn belül történő elbírálásában való közrehatása. Ennek megfelelően felperes köteles az alperesnek megfizetni 190.000 forint elsőfokú eljárásban felmerült jogtanácsosi munkadíjat, továbbá a hatályon kívül helyezéssel felmerült 75.000 forint költséget.

A másodfokú eljárás során a felperes fellebbezési értéke 650.000 forint, melyből 600.000 forint tekintetében pernyertes, melyre tekintettel alperes a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján 15.000 forint+áfa ügyvédi munkadíj megfizetésére köteles a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján. Alperes fellebbezési értéke 3.085.000 forint, melyből alperes 2.610.000 forint összegben pernyertes, 475.000 forint összegben pervesztes. Erre tekintettel felperes alperesnek 53.375 forint jogtanácsosi munkadíj megfizetésére köteles. A felperes által fizetendő másodfokú perköltség összege ekként 34.500 forint.

Budapest, 2017. február 21.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.

a tanács elnöke

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. . Hegedűs Mária s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelélül: Szabó Éva Hedvig írnok